

**HERRITARREN PARTAIDETZAREN DIAGNOSTIKOA
LEIOAKO UDALERRIAN
LABURPEN AGIRIA**

LEIOAKO UDALA

2016 - IRAILA

AURKIBIDEA

1. AURKEZPENA.	3
2. HELBURUAK ETA METODOLOGIA.	4
3. EMAITZAK.	6
3.1. HERRITARREN PARTAIDETZA LEIOAN: ZER IRITZI DU “UDALAK”?	6
3.2. HERRITARREN PARTAIDETZA LEIOAN: ZER IRITZI DUTE ELKARTEEK?	9
3.3. AMAI: UDALA ETA ELKARTEAK.	11
3.4. UDALA ETA ELKARTEAK: ERRONKAK ETA PROPOSAMENAK.	13
3.5. HERRITARREN PARTAIDETZA LEIOAN: ELKARTERATU GABEKO HERRITARREEK?	15
3.6. ELKARTERATU GABEKO HERRITARRAK: ERRONKAK ETA PROPOSAMENAK.	17

1. AURKEZPENA.

Leioako Udalak sendotu egin du udalerrian Herritarren Partaidetza sustatzeko duen konpromisoa, partaidetza kalitate demokratikoaren funtsezko osagaia baita.

Herritarren Partaidetzaren aldeko apustua egitea udalerrri-proiektu jakin baten aldeko apustua egitea da, hain zuzen ere, gobernu irekiago eta partekatuago baten erantzunkidetasunaren alde egiten duen proiektua. Horretarako bidea herrikideak politiketan bertan partaidetza zuzenaren bidez sartzea baino ez da. Herritarrak politika publikoetan sartze hori ez da inprobisatu behar. Herriko errealitatearen eta bertako behar eta baliabideen diagnostiko egoki batetik abiatuta eraiki behar da, estretegiakoki planifikatu behar da eta tresna eta bide egokien bidez garatu.

Horregatik, Leioako Udalak udalerriko Herritarren Partaidetzaren (aurrerantzean HP) diagnostikoa egin du egungo egoera eta gizarte-eragile garrantzitsuek hautemandako beharrak ezagutzeko eta aztertzeko. Diagnostiko honek partaidetzaren etorkizuneko garapena definitzen eta hausnartzen laguntzeko balio behar du.

Diagnostikoa Geuzek, Gatazka Eraldatzeko Unibertsitate Zentroa, egin du, eta 2015eko abenduan hasi eta 2016ko maiatzera bitartean garatu da. Gauzatu ahal izateko, ezinbestekoa izan da Leioako herritar ugariaren laguntza, Elkarreetako kideena eta udaleko teknikari eta ordezkari politikoena. Udal honek bere eskerrik zintzoena igorri nahi die horiei guztiei.

“Laburpen-dokumentu” honek bide azkarra izan nahi du lortutako emaitza nagusietara irits dadin interesa duen edonor. Emaitzetan gehiago sakontzeko, diagnostikoaren memoria osoa kontsulta daiteke Leioako Udalaren web gunean.

2. HELBURUAK ETA METODOLOGIA.

Helburu orokorra.

- Leioako udalerriko Herritar Partaidetzaren errealitatea ezagutu eta aztertu hausnarketa eta etorkizuneko garapenaren definizioa bideratzeko.

Helburu zehatzak.

- Herritarren pertzepzioa ezagutu HPren orainari eta etorkizunari dagokionez udalerrian.
- Herritarren intereseko esparru eta gai nagusiak identifikatu, parte hartzeko prestasunari dagokionez.
- Elkarre-sarearen profila ezagutu, baita indarrak eta ahuleziak ere HP arloan.
- Elkarre-sarearen behar eta erronkak definitu HP arloan.
- HPk Leioako Udalean duen egiturazko eta antolamenduzko errealitatea ezagutu, baita bere organoak eta prozesuak ere.
- HPren oztopo eta zailtasun nagusiak identifikatu elkarrean alorretik, erakundearenetik eta elkarreteratu gabeko herritarrenetik.
- Leioan HP antolatzeko eta garatzeko proposamenak bildu, diagnostikoan parte hartutako subjektu eta talde guztien aldetik.

Metodologia.

Definitutako helburuak lortzeko, **metodologia mistoa** (kualitatiboa eta kuantitatiboa) hautatu da, informatzaile giltzarriei **elkarrizketa sakonak** eginez eta **inkestak herritarrei**.

Diagnostikoaren esparruaren oinarritzko diseinuak HPren analisirako **hiru arlo** giltzarri izan ditu kontuan, parte hartutako subjektu eta erakundearen arabera. Bakoitzarentzat **tresna espezifikoa bat** landu da, lagina osatu duten subjektuei eta erabakitako azterketaren helburuari egokitua.

Erakundearen kasuan, lagin estrategikoa bat aukeratu da ordezkari politikoen (udalbatza ordezkariak duten alderdi bakoitzeko bat) eta Udaleko sail gehienetako teknikariek osatua. Lagina osatzen duten elkarteak udalerrian eguneroko bizitza komunitarioan jardueramaila handiena dutenak dira.

Herritar partaideen behin betiko lagina, lortutako inkesta kopuruan oinarrituta, 658koa izan da. Beraien estratifikazioa hartu da kontuan, inkestatuen adina, bizilekua eta sexua aintzat hartuta.

Elkarrizketak eta inkestak hiru hilabetez zehar egin dira, **2016ko otsailetik apirilera bitartean**.

Segidako taulak diagnostiko honen planteamendu metodologikoaren datu giltzarriak jasotzen ditu.

ARLOAK	SUBJEKTUAK	IKUSPEGIA	TRESNA
Erakundea	<ul style="list-style-type: none"> Ordezkarri politikoak (6 pertsona). Udal Teknikariak (10 pertsona). 	Kualitatiboa	Elkarrizketa
Elkarteak	<ul style="list-style-type: none"> Leioako Elkarrekin kideak (13 pertsona). 	Kualitatiboa	Elkarrizketa
Elkarrekin gabeko herritarrak	<ul style="list-style-type: none"> Leioan bizi diren adin nagusiko pertsonak (658 pertsona). 	Kuantitatiboa	Inkesta (aurrez aurre, <i>on line</i> eta paperean, leku giltzarrietan banatuta).

3. EMAITZAK.

3.1. HERRITARREN PARTAIDETZA LEIOAN: ZER IRITZI DU “UDALAK”?

Udalak herriko HPren inguruan duen ikuspegia ezagutzeko, informatzaile estrategiko gisa giltzarri jotzen diren bi talde hartu dira kontuan. Batetik, Udaleko ordezkari politikoen iritzia jaso da, izan ere, hauen menpe baitago etorkizuneko HPrako politiken definizioa. Bestetik, Udaletxeko sail desberdinetan diharduten teknikariak, zalantzarik gabe, oso informatzaile garrantzitsuak. Hauen ezagutza erakundearen barnealdeari eta indarrei eta ahuleziei buruz, esperientzia oinarrituta dago eta, gainera, hauen esku dago ataka gainditu behar duen edozein barne- edo kanpo-prozesu gauzatzea.

Diagnostikoa egiteko, elkarrizketa sakonak egin zaizkie alderdi politikoen 6 ordezkari, udalean ordezkari dute alderdi bakoitzeko bati. Bestetik, 10 teknikari elkarrizketatu dira, HPrekin zerikusia izan dezaketen sailetan dihardutenak.

Definizioa.

- Elkarrizketatutako Udaletxeko partaide gehienek uste dute HPk, batez ere, herritarrek udalerriko gaietan **erabakiak hartzea** esan nahi duela. Bigarrenik, HPk **“komunitatea egitea”** ere esan nahi du eta, bestetik, badu zerikusia tokiko gobernuaren **erantzunkidetasunarekin**.

Herritarren Partaidetza Udalaren beraren bidez.

- HP Udaletik bertatik tratatzean, alderdirik komentatuena zera da, gaur egun **dauden zailtasunak** partaidetza zuzenagoa, arinagoa eta eraginkorragoa izan dadin. Azpimarratu da ez dagoela parte hartzeko kulturarik erakundearen, eta bai nolabaiteko aurkakotasuna eragile politiko batzuen aldetik HPrako politika berriak ezartzeko, esperientzia edo emaitza negatiboak izateko beldurrez. Gainera, esan da administrazio-burokraziak berak oztopatzen duela, zenbaitetan, herritarren iritzia modu eraginkorrean kudeatu ahal izatea. HP oztopatzen duen beste alderdi bat proiektuen zeharkakotasun eza da eta sail desberdinen arteko koordinazio eskasa.
- **HPrako sail berezia** sortzea Udalaren administrazio-egituraren, Hezkuntza Zinegotzitzaren barnean, berria da. Horregatik, elkarrizketatutako pertsonarik gehienek diote oraingoz ez dutela harreman zuzenik sail horrekin. Gainera, bere helburuak definitu eta zehaztu beharra azpimarratu dute, eta herritarrei eta udaletxeko kideei transmititu beharra, baliabideak optimizatzeko eta itxaropen faltsuak ez sortzeko. Batzuek uste dute HP Hezkuntza Zinegotzitzan formalki sartzeko gaia kontzienteago eta antolatutago lantzea ahalbidetuko duela. Beste zentzu batean, batzuen ustez gaia alderdikieriaz fokatzeko ari da eta errezeloak dituzte beronekiko.
- Udalak azken urteotan abian jarritako **HPrako prozesu eta mekanismo** desberdinak, oro har, oso ongi baloratu dituzte beraietan esku hartu duten Udaletxeko ia partaide

guztiek. Alabaina, gehienek uste dute herritarrek ez dituztela ezagutzen dauden HPrako guneak, eta erakundeak ez dela behar besteko ahalegina egiten biztanleei hauen berri emateko. Halaber, azpimarratu da dauden HPrako mekanismo guztiek informazio izaera dutela, “mahaiek”, batzordeek eta udal-batzarrek izan ezik, hauetan modu aktiboagoan parte hartu baitezakete joaten direnek, tratatutako gaiak buruz eztabaidatuz.

- Elkarrizketatutako politiko eta teknikari gehienek uste dute Udalak **ez duela errazten** herritarrek erabakietan parte hartu ahal izatea. Batzuek diote erakundea hartutako erabakiei buruz informatzera mugatzen dela, eta egiturak falta direla Udalaren eta biztanleen arteko komunikazioa arinagoa eta eraginkorragoa izan dadin. Aitzitik, gutxi batzuk uste dute Udalak errazten duela herritarrek erabakietan parte hartu ahal izatea, eta azpimarratu dute udalak ateak irekita dituela biztanle guztientzat, eta kargu hautetsiek, berez, jendearen interesak ordezkatzen dituztela.
- Udalean adierazi da biztanleek udalerriko gaiez informatzeko gehien erabilitako **komunikaziorako bideak**, lehenik eta behin, web orria eta aldizkaria direla. Aldizkariari dagokionez, batzuek adierazi dute berandu iristen dela toki batzuetara. Bigarrenik, sare sozialak eta informazio-pantailak aipatu dira herritarrek gehien erabilitako mekanismo gisa.

Herritarren Partaidetza Elkarleen bidez.

- Udalak, oro har, **oso positiboki baloratzen du Elkarleen jarduera** eta azpimarratu du oso beharrezkoak direla, baita ezinbestekoak ere, gizarte-bizitza pizteko. Nabarmendu da Elkarle asko daudela eta batzuek udalerraren bereizgarritzat hartzen dituzte. Askoz ere gehiago dira kirol arlokoak bestelakoak baino, eta hau desberdin interpretatu dute batzuek eta besteek. Bada positibotzat jotzen duenik udalerraren balioetatik ulertzen duelako; eta bada desoreka horrek Leioaren hainbat gabezia islatzen dituela uste duenik ere.
- Udalaren aldetik onartu da Elkarleek badituztela **hainbat zailtasun**, batez ere belaunaldi-erreleboa eta jende gaztea lortzeko. Auzo-elkarleen pixkanakako desagertzea ere aipatu da.
- Iritzi desberdinak daude **Udalaren eta Elkarleen arteko harremanari** dagokionez. Batzuek diote Elkarle guztiekin kolaboratzen dela, harreman iraunkorra dagoela eurekin eta aintzat hartzen direla erabaki garrantzitsuak hartzeko garaian. Beste batzuek uste dute harremana diru-laguntzetara mugatzen dela eta, zenbait Elkarleekin, ekintza jakinak egitera.
- Hori bai, politikorik eta teknikaririk gehienak bat datoz esatean Udalak **ez duela Asoziazismoa** bultzatzen diru-laguntzak ematea baino harago, eta ez duela laguntzen haien jarduerak zabaltzen, ezta euren arteko harremana sustatzen ere.

Elkarteratu gabeko Herritarren Partaidetza.

- Ia politiko eta teknikari guztien ustez, Leioako biztanleen partaidetza udalerriko gaitan txikia da eta jendea ez dago gustura dauden partaidetza-guneekin, ezta hauei buruz jasotzen duen informazioarekin ere. Elkarrizketatutako batzuek diote jendeak exijitu

egiten duela, baina ez direla konprometitzen, ez dagoela erantzunkidetasunik eta, orokorrean, parte-hartzea unean unekoa dela, gaiak pertsonaren interesei zuzenean eragiten dienean.

- Zenbaiten ustez, beharrezkoa da herritarrek hezte eta boterea ematea jardueren eta ikaskuntza komunitarioko prozesuen bidez, epe ertain eta luzera.
- Era berean, nabarmendu da partaidetza-prozesuek helburu argiak eta zehatzak izan behar dituztela jendearen inplikazioa errazteko eta emaitzek komunitatearen onurarako izan behar dutela.
- Aipatu den partaidetza baxuaren arrazoietako batek zerikusia du bizilagun askok Leioako udalerriko **partaide diren sentimendurik ez izatearekin**, arrazoi desberdinak direla medio (auzoen sakabanatzea eta beren arteko loturarik eza, gizarte- eta merkataritza-bizitza eskasa, edota hazten doan biztanleriaren premietara egokitzen den aisia eta jarduera eskaintza egokirik eza). Alabaina, identifikazio hori izan bada auzo mailan, jendea bere auzokoa sentitzen da eta kezkatu egiten dute bertako gai eta arazoek. Horregatik, beharrezkoa da auzo bakoitzeko gai jakinei buruzko auzo mailako partaidetza-prozesuak gauzatzearen garrantzia baloratzea.

3.2. HERRITARREN PARTAIDETZA LEIOAN: ZER IRITZI DUTE ELKARTEEK?

Tradizionalki, Elkarateek bideratzen dute herritarren partaidetza herri mailako gai komunitarioetan. HPri buruz berba egitea, ezinbestean, udalerriko elkarte-sareaz berba egitea da. Diagnostiko egokia lortzeko, Elkarteen ikuspegia ezinbestekoa da. Helburu honekin, 13 elkarrizketa sakon egin dira Leioako beste hainbeste Elkartetako kideekin. Entitateak udalerriko eguneroko bizitzan duten jarduera-mailan oinarrituta hautatu dira.

Definizioa.

- Leioako Elkarteen artean HP ulertzeko bi modu nabarmendu dira. Lehendabizi, elkarrizketatutako elkarteen erdiak uste du HPk esan nahi duela biztanleek erabakiak hartzea udalerraren bizitzako esparru ezberdinetan. Beste batzuek HP erlazionatzen dute herritarrek udalerrian proposatzen diren jarduera ezberdinetan duten inplikazio eta informazio mailarekin. Azpimarratu behar da HPko prozesuen erabakitzeko, kontsultatzeko, eztabaidatzeko eta/edo informatzeko izaera dela berauek ikusteko modua gehien baldintzatzen duen gaietako bat.

Herritarren Partaidetza Udalaren beraren bidez.

- Oso iritzi desberdinak daude **gaur egun Udalak bultzatzen dituen HPrako guneak** baloratzeko garaian. Elkarate batzuek uste dute ez dagoela era horretako gunerik. Beste batzuek onartu egiten dute badirela eta, gainera, positiboki baloratzen dituzte, zenbaitetan lortutako partaidetza altuagatik eta bere ekarpen sozialagatik. Aurkako iritzia ere nabarmendu da, Udalaren HP guneen balorazio negatiboa, eta hainbat arrazoi aipatu dira: guztiz informatzaileak izatea, ondoren hartzen diren erabakiak bat ez etortzea beraietan hitz egindakoarekin, ez izatea deialdi irekiak, iritzi publikoari begira antolatzea edota legeak behartuta, edota ondoren informaziorik ez jasotzea partaidetza-prozesuaren emaitzaren inguruan.
- Ia Elkarate guztiek uste dute Udalak **ez duela errazten, ez sustatzen elkarateek udal-erabakietan parte hartzea**, nahiz eta aldaketa baikor batzuk antzeman dituzten.
- Udalaren eta Elkarteen arteko **komunikazioa** da kritika gehien sortzen duen alderdia eta kideen artean asegabetasun handiena islatzen duena. Gehienek diote ez dagoela komunikazio hau erraztuko duen egiturarik eta, gertatzen denean, Elkarateek eskatuta izaten dela. Gainera, aipatu da oztopo burokratikoak daudela, eta koordinazio eta zeharkakotasun falta dagoela Udaleko sail ezberdinen artean. Alabaina, elkarrizketatutako ia pertsona guztiek aipatu dute harreman ona dutela Udal teknikariek.

Herritarren Partaidetza Elkarteek beraien bidez.

- Leioan **Elkarte ugari** daude eta horrek erakusten du biztanleen artean badela herri mailan parte hartzeko kezka. Elkarteek oso positibotzat jotzen dute euren lana, eta nabarmendu dute udalerriko bizitza soziala eta kulturala dinamizatzen dutela.
- Gehienek uste dute egiten dituzten ekintza eta proposamenen **ikusgaitasun eza** nabaria dagoela, herritarrengana ez direla iristen egiaztatu baitute. Nabarmendu da Leioan geroz eta gehiago eskatzen direla jarduerak eta bizitza soziala eta, horregatik, gomendagarria litzateke beren eskaintzak gehiago eta hobeto **sustatzea eta zabaltzea**.
- Kolaborazio jakin batzuk salbu, ez dago ohiko **harremanik** udalerriko **Elkarteen artean**, ezta arlo berean dihardutenen artean ere. Interesgarria litzateke komunikaziorako bide bat sortzea euren artean, eta fororen bat elkartu eta elkar sakonago ezagutu ahal izateko. Honela, sinergiak eta proiektu komunak sortuko lirateke, beren lana aberastuko luketelarik.
- Elkarteek asebetetze-mailak **Udalarekin duten harremanari** dagokionez, oso iritzi ezberdinak piztu ditu. Batzuk pozik daude jasotzen duten laguntzarekin, bai azpiegitura mailan eta bai beren jardueren zabalkundearen, baina beste batzuk ez. Zenbait Elkarteek azpimarratu du diferentziak daudela batzuen eta besteen artean Udaletik jasotzen dituzten laguntzetan.
- **Entitateek Udalari zuzentzen dizkieten proposamen** nagusiak udalerrian asoziazionismoa sustatzeko eta/edo hobetzeko, hauek dira besteak beste: beren jardueren zabalkundearen laguntzea, b) azpiegiturak uztea, c) bilera-foroak sortzea Elkarteek artean eta d) laguntza zuzeneko zerbitzuak ematea (esate baterako, aholkularitza).

Elkarteratu gabeko Herritarren Partaidetza.

- Oro har, uste da elkarteetako kide ez direnen HP **oso baxua** dela eta, gainera, batzuek uste dute azken urteotan gutxitzen ari dela. Elkarteek aldetik, hiru **arrazoi** nabarmendu dira: a) HPrako gunerik eza, b) dauden HP guneen berri ez izatea herritarrek eta c) parte hartzeko kulturarik eza egungo gizartearen.
- Elkarrizketatutako ia Elkarte guztiek diote jendeak **ez duela behar beste informazio** udalerriko gaien inguruan, Udala ez delako arduratzen informatzeaz edota modu desegokian egiten duelako.
- HPri dagokionez, Elkarteek aurre egin beharreko **zailtasun nagusiak** inplikatu den jendea ez berritzea eta gazteriaren konpromiso eza dira. Azpimarratu da komeni dela herritarrei Elkarte ezberdinak eta egiten duten lana ezagutaraztea kolaborazio berriei bide emateko.

3.3. AMAI: UDALA ETA ELKARTEAK.

Politikoei, udaletxeko teknikariei eta elkarteetako kideei egindako elkarrizketen bidez jasotako datuek garrantzi handiko informazio kualitatiboa gehitu dute diagnostikoan. Datu hauek ikuspegi globalago eta kritikoago batez lantzeko, AMIA analisi batean integratu dira. Tresna honek analisi estrategikoa ematen du, barneko elementuak (indarrak eta ahuleziak) eta kanpokoak (aukerak eta mehatxuak) atzematean oinarrituta, eta aurkako alderdiak edo kontraesaneak eta identifikatutako aldagai guztiak erlazionatzea ahalbidetzen du, Leioako HPren egungo egoeraren diagnostiko errealista osatzeko.

AHULEZIAK (barnekoak)	INDARRAK (barnekoak)
<p><u>“Politikoa denarekin” zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Udalaren partaidetza-kulturarik eza eta politikarien beldurra. • HPrako plan estrategikorik eza eta HP zer den definiziorik eza. <p><u>Udalaren antolamendu eta kudeaketarekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Arloen arteko koordinazio eta zeharkakotasun eza (sail estankoak). • Proiektuen epe motzeko ikuspegia. • HP alorrean baliabide ekonomikoen eta langile teknikoaren muga. • Udal langileen lan-zama gehigarria. • Burokrazia handiegia kudeaketetan. • HPrako espaziorik eza kontsultarako eta/edo erabakiak hartzeko. <p><u>Informazioarekin/zabalkundearekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • HPrako guneen zabalkunde eskasa. • Informaziorako sarbidearen eta gardentasunaren gabezia. • Erantzunik eza partaidetza-prozesuetan (zentzu bakarreko informazioa). <p><u>Udallerriaren ezaugarriak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Desberdintasuna auzoen artean, baliabideen kokapena herrigunean. • Auzoen arteko loturarik eza. • Aisialdi eta gizarte-bizitzarako eskaintza gabezia. 	<p><u>Borondate edo konpromiso politikoarekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aginteko taldearen konpromisoa HP sustatzeko eta sortzen diren beharrak finantzatzeko. • Herritarrei protagonismoa emateko borondate politikoa. <p><u>Aurretiko esperientziak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Esperientzia udalerrian gauzatutako HPrako prozesu arrakastatsu batzuetan. • Esperientziak HPn aberaste komunitarioaren alorrean. <p><u>Udalak dituen baliabideak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gardentasun-ataria. • Teknikarien profesionaltasuna. <p><u>Elkarrekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekonomia eta azpiegitura mailako laguntza elkartei.

MEHATXUAK (kanpokoak)	AUKERAK (kanpokoak)
<p><u>Herri Administrazioaren izaerarekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Administraziooko goragoko estamentuekiko mendekotasuna (eskumen gabezia). • Murrizketa ekonomikoak udaletxeei. <p><u>Udalerriaren/gizartearen ezaugarriak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • HPren kulturarik eza. • Geroz eta gizarte indibidualistagoa eta sozialki konpromiso gutxiagokoa. • Politikariekiko estimurik eza eta konfiantzaren galera herritarren aldetik. • Udalerriarekiko identifikaziorik eza (partaide izatearen sentimendua). <p><u>Informazioarekin/zabalkundearekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jendeak ez ezagutzea partaidetzarako guneak eta mekanismoak. • “Eten digitala”: adinekoen zailtasuna teknologia berrietan sartzeko. <p><u>Elkarteekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beren lana ez da ikusten. • Erreleborako eta gazteak sartzeko zailtasuna Elkarteetan. • Elkarte desberdinen arteko elkarrekintzarako gunerik eza. • Auzo Elkarteen murrizketa. <p><u>HPrako prozesuekin berekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Moteltasuna HPrako prozesuetan. • Herritarren itxaropen handiegia HP izan zitekeenari buruz eta balizko desilusio edo frustrazioa ondoren. 	<p><u>Udalerriaren/gizartearen ezaugarriak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Partaide izatearen sentimendua auzoetan. • Udalerriaren “birpopulaketa” jende gaztearekin eta seme-alabekin. • Herritarren interesa parte hartzeko. <p><u>Aurretiko esperientziak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Herritarren partaidetza udalerrian proposatutako aisialdi-jarduera jakinetan. <p><u>Hezkuntzarekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • UPV-EHUren ahalmena. • Hezkuntza-zentro ugari. <p><u>Elkarteekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkarte-sarearen ahalmena (Elkarte kopuru handia). <p><u>HPrako prozesuekin berekin zerikusia duten alderdiak.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • HP IKTen bidez garatzeko aukera. • HP sortzear dago, beraz, ate irekia da.

3.4. UDALA ETA ELKARTEAK: ERRONKAK ETA PROPOSAMENAK.

Udaleko kide diren 16 pertsonari (ordezkari politikoak eta teknikariak) eta Leioako Elkarteetako 13 pertsonari egindako elkarrizketek (**29 elkarrizketa**) hainbat erronka giltzarri identifikatu ahal izan dituzte, udalerriak etorkizunean jorratu beharrekoak. Gainera, proposamen kopuru adierazgarria bildu da HP sustatzeko eta hobetzeko, eta esparru honetan etorriko den politika bidera dezakete.

Udalerraren etorkizuneko erronka nagusiak.

Identifikatutako erronkak oso ezberdinak dira. Guztira **141 erantzun** jaso dira, eta **35 kategoriatan** bildu dira. Segidan agertuko dira emaitzak, identifikatutako erronka bakoitza zenbat bider aipatu den irizpidetzat hartuta. Emaitzen irakurketa datua (aipamen kopurua) guztira egindako elkarrizketa-kopuruarekin alderatuta egingo da. Adibidez, elkarrizketatutako 29etatik 17k aipatu dute garraioa Leioaren etorkizuneko erronkatzat.

Erronka	Aipamen kopurua	Erronka	Aipamen kopurua
Garraio publikoa	17	Estalitako haur parkeak	2
Kiroldegia	15	Ingurumena	2
Langabezia	13	Gizarte-hezkuntza	2
HAPOren garapena	11	Biztanleriaren zahartzea	2
La avanzada	10	Berdintasuna	2
Lo-hiria	6	Inmigrazioa	2
Gardentasuna	6	Etxebizitza gabezia	1
Identitate-sentimendua edo pertenezia-sentimendua Leioarekiko	6	Gizarte zerbitzuen gabezia	1
Aparkalekuak	6	Familia-kontziliazioa	1
Bertako merkataritzaren dinamizazioa	5	Enpresen ezarpena udalerrian	1
Heziketa HPn	4	Udal langileen belaunaldi-erreleboa	1
EHUren integrazioa	4	Kultur erreferentzia gisa kokatzea	1
Auzoen arteko desberdintasuna	3	Administrazioaren irisgarritasuna	1
Kultur eta gizarte eskaintza zentralizatua	3	Zerbitzuak herritarren beharretara egokitu	1

Herritarren Partaidetza sustatzeko eta/edo hobetzeko proposamenak.

Egindako 29 elkarrizketen bidez **88 proposamen** jaso dira, eta 19 kategoriatan bildu dira. Segidako taulan ikus daitezke emaitzak. Proposamenak aipatuak izan diren kopuruaren arabera ordenatuta daude.

Proposamena	Aipamen kopurua
Informazioaren eta gardentasunaren kalitatea eta maila handitu	11
Elkarteen lana sustatu, babestu eta zabaldu	11
HPrako heziketa	8
Topaketak herritarren eta ordezkari politiko eta/edo teknikarien artean	8
Topaketa-foroak sortu Elkarteentzat	7
Proiektu errealistei ekin, gauzatuko direnei	6
Dauden baliabideak eta ahalmena maximizatu	6
Partaidetza-egiturak sortu auzoetan	5
Sailen arteko partaidetza hobetu	5
Interneten erabilera sustatu	4
Kontsultak eta erreferendumak egin	4
Erantzukizun politikoa HPn	3
Familia-kontziliazioa sustatu HPrako	3
Pertenentzia-sentimendua sustatu udalerrian	3
Inkestak egin aldizka	1
Aisia sustatu udalerrian	1
3. adinekoen parte-hartzea sustatu	1
Elkarteak gardendu	1
Udalerrriaren kanpo irudia sustatu ekitaldi garrantzitsuen bidez	1

3.5. HERRITARREN PARTAIDETZA LEIOAN: ELKARTERATU GABEKO HERRITARREEK?

Herritarren Partaidetzarako bideen balorazio orokorra Leioako udalerrian.

- Leioako herritarren erdiak baino gehiagok, %58k, **interesa du herriko gaietan** eta sarritan berba egiten du horiei buruz.
- Udalerriko talde eta erakunde ezberdinekiko **konfiantza-mailari** dagokionez, %69k dezenteko konfiantza edo konfiantza handia du **herritarrengan beraiengan**. %62k konfiantza-maila bera du **Elkarteetan** eta %53k **polizian**. Ondoren, herritarren %38k dezenteko konfiantza edo handia du **alkatesarengan eta zinegotziengan** eta, azkenik, %28k soilik du konfiantza-maila hori alderdi politikoak eta elkarteak ordezkatzuta dauden **aholku-organoetan**.
- Leioako ia herritar guztiak uste dute **HP beharrezkoa dela (%96)**. Alabaina, %63k uste du jendearen egungo partaidetza-maila “oso baxua” edo “baxua” dela; %25ek, berriz, “oso altua” edo “altua”.

Herritarren Partaidetza Leioako Udalaren bidez.

- Herritarren %60k uste du **bere iritziak eragin “txikia” (%45)** edo “batere ez” (%14) duela Leioako Udalak hartzen dituen erabakietan, baina %30ek uste du baduela eragina. Gainera, hiru herenek uste dute Udalak **ez duela errazten herritarrek erabakietan parte har dezaten**.
- Leioan, gaur egun, badira HPrako **hainbat gune edo mekanismo**. Ia guztiak **ezezagunak** dira herritar gehienentzat. Udalbatzarra herritar kopuru aipagarri batek ezagutzen du, %50ek hain zuzen. Oso biztanle gutxi dakite zerbait gainerakoei buruz. Hurrengo mekanismo edo prozesu ezagunena HAPoren Aholku Batzordea da, biztanleen %11k ezagutzen du.
- HPrako udal prozesu edo foro batean **sekula parte hartu ez dutenek** lehen **arrazoitzat** denbora falta aipatu dute (%32), bigarren arrazoa informazio eza (%24) eta hirugarrenik interes falta (%19).
- Herritarren %52k uste du ez dagoela **behar beste informatuta** HPrako udal prozesuen inguruan, baina %38k aurkakoa pentsatzen du. Herritarrek erabiltzen duten **informazio-iturri nagusia** udal aldizkaria da, %87k erabiltzen du. Ondoren datoz iragarriak, kartelak eta pantaila digitalak (%53,9) eta idatzizko argitalpenak (%42,3).
- Azkenik, Udalari eta HPri dagokionez, herritarrek iritzi desberdinak dituzte **hainbat gai aipagarritan**: **a)** gehiago dira Udalak herritarren interesak defendatzen dituela pentsatzen dutenak, %47, aurkakoa pentsatzen dutenak baino, %37; **b)** udal gobernua herritarren iritzia aintzat hartzen duela uste du biztanleen %36k, baina %45ek uste du ez dela horrela; **c)** biztanleen % 44k dio udalaren kudeaketa ez dela gardena eta %29k baietz uste du; eta **d)** biztanleen ia portzentaje berak pentsatzen du HP Udalaren lehenasuna dela (%37) eta ez dela (%38).

- Berriki, Udalak formalki sartu du HP bere Zinegotzitza batean, orain **Hezkuntza eta Herritarren Partaidetzarako Zinegotzitza** izenekoan. Honen berri ez du herritarren %90ek.

Herritarren Partaidetza Leioako udalerriko Elkarteen bidez.

- Herritarren %80k **positiboki edo oso positiboki** baloratu du Leioako **Elkarteen** lana. Herritarren %18 Elkarteren bateko kide da edo izan da, gehienak kirol edota kultura arlokoak eta, neurri txikiagoan, auzo arlokoak. Gaur egun, iraganarekin alderatuta, **igo egin da** kirol elkarreetan eta ikastetxeetako guraso elkarreetan pertsona kopurua.
- Elkarre bateko kide izan diren baina orain **ez diren** pertsonak aipatu dituzten arrazoi nagusiak dira, %64 kasutan, **denbora falta** (%11), **fedegabetasuna edo esperientzia txarrak** (%13) eta **interes falta** (%11). **Inoiz** Elkarre bateko kide **izan ez** direnen artean, %44k **denbora faltari** egotzi dio, %24k **interes faltari**, eta %16k **informazio faltari**.
- Elkarreetatik eskaintzen diren ekintza eta jardueri dagokienez, **biztanleen %30ek gutxienez adierazi du zerbitzuei etekina atera diela eta/edo jarduera batzuetan parte hartu duela** azken 12 hilabeteotan. Aisialdiko eta prestakuntzako jarduerak dira jende gehien erakartzen dutenak.

Leioako Udalerrian Herritarren Partaidetza hobetzeko proposamenak.

- Ia biztanle guztiek, **%96k, beharrezkoa ikusten dute HP bultzatzea** udalerrian. Lehentasunezko esparruak hauek dira, hurrenez hurren: Hezkuntza, Hirigintza eta Garraioa, Udal Aurrekontuak eta Kultura.
- **HP eraginkorrako bihurtzeko** udalerrian, honako **hiru proposamen hauek** egin dira garrantziaren arabera: a) *“auzokideek auzoko gaiei buruzko erabakietan aktiboki parte har dezaten sustatzea”*, b) *“Udalak herritarrei eskaintzen dien alor eta zerbitzu ezberdinen plan eta helburuei buruzko informazioa handitzea”* eta c) *“interneten erabilera sustatzea, herritarrek udalerriko erabakietan parte har dezaten”*.
- HP hobetzeko proposatu diren ekintza nagusiak, galdera irekia denean, hauek dira: a) **informazio- eta gardentasun-maila eta kalitatea** handitzea, b) **kontsultak eta erreferendumak** egitea eta c) agintari politikoen **integritate** handiagoa. Egindako inkestek **beste 11 proposamen** jaso dituzte, gutxiago aipatu direnak. Proposamen hauek hurrengo atalean zehaztuko dira
- Herritarren %67k baieztatu du baduela **parte hartzeko interesa**. Formaturik egokiena **presentziazkoa eta internet bidezkoa konbinatzen dituen** jo da; bigarren lekuan, presentziazko partaidetza da gustukoena. Harreman zuzena dago adinaren eta ereduaren artean, zenbat eta zaharrago orduan eta nahiago presentziazko formatua.
- Jendearen ustez, Leioak datozen urteotan aurre egin beharreko **hiru erronka nagusiak** hauek dira: **garraioa** (garraio publikoa, metroarekiko lotura, auzoen arteko lotura, tranbia eta UPV/EHUREKIKO lotura), **kiroldegiaren hobekuntza** eta **aisialdirako aukera falta bizitza sozialaren gabeziarekin batera**. Identifikatutako erronken zerrenda osoa hurrengo atalean zehaztuko da
- 1etik 10erako eskalan, Leioako biztanleek HPri eman dioten kalifikazioa, gaur egun, **5,6** puntu da.

3.6. ELKARTERATU GABEKO HERRITARRAK: ERRONKAK ETA PROPOSAMENAK.

Udalerriaren etorkizuneko erronka nagusiak.

Udaleko eta Elkarteetako kideen kasuan bezala, Leioak datozen urteotan izango dituen erronka eta arazoan artean identifikatu direnak asko eta ezberdinak dira. Herritarrei egindako inkestek 1.156 erantzun jaso dituzte guztira. Aztertu eta kategorizatu ondoren, segidako taulan aurkeztu dira beherazko ordenan.

Erronka	Aipamen kopurua	Erronka	Aipamen kopurua
Garraio publikoa (auzoen arteko lotura, garraio publiko, tranbia eta metroarekiko lotura gabezia)	314	Heziketa HPn	26
Kiroldegia	126	Segurtasuna	25
Lo-hiria	126	Zerbitzu/azpiegitura gabezia	23
Langabezia	69	Ingurumena eta birziklapena	19
Bide publikoen mantentzea	60	Garbitasuna	18
Irisgarritasuna (Lamiako, Txorierriko... igogailuak)	45	Hirigintza	15
La avanzada	42	Berdegunak	12
Aparkalekua	39	Identitate-sentimendua	11
Estalitako haur-parkeak	37	Argiteria publikoa	10
Auzoen arteko ezberdintasuna	36	Gizarte-hezkuntza	10
Gardentasuna eta Informazioa	30	Euskara	10
Merkataritzaren dinamizazioa	29	Etxebizitza eta alokairu soziala	9
Azpiegituren mantentzea	27	Besterik	7

Herritarren Partaidetza sustatzeko eta/edo hobetzeko proposamenak.

Herritarrek 345 proposamen egin dituzte Leioan HP sustatzeko eta/edo hobetzeko. Emaitzak kategoriatan bildu dira irakurketa errazteko, eta segidako taulan jaso dira.

Proposamena	Aipamen kopurua
Informazioaren eta gardentasunaren kalitatea eta maila handitu	102
Kontsultak eta erreferendumak egin	53
Agintean dauden politikarien zintzotasun handiagoa	37
Inkestak egin aldizka	25
Partaidetzarako egiturak sortu auzoka	23
Herritarrei entzun	20
Interneten erabilera sustatu	18
Topaketak herritarren eta ordezkari politiko eta/edo teknikarien artean	16
HPrako heziketa	12
Gazteria inplikatu	11
Aisia sustatu udalerrian	11
Partaidetza-bideetarako sarbidea	8
Elkarteen lana sustatu, babestu eta zabaldu	7
Herritarren arretarako bulegoa sortu	3